

Generaties

#40

juni 2021

jaargang 18

Terugblik op 2020

“Tussen opluchting en teleurstelling:
een jaar van uitersten”

Pagina 4

Wat vindt ú ervan?

Een pensioen dat meebeweegt
met de economie

Pagina 14

Voorwoord

Beste lezers,

Traditiegetrouw kijken twee van onze bestuursleden in de voorjaarseditie terug op het voorgaande jaar. De kop van artikel waarin Jasper de Greeff en Dee Denteneer vertellen over 2020 is veelzeggend: 'Tussen opluchting en teleurstelling: een jaar van uitersten'. Dat was 2020 zeker. De financiële gezondheid van het Pensioenfonds kreeg in de eerste maanden van 2020 flinke klappen, om vervolgens richting het einde van het jaar weer te herstellen naar het niveau van net vóór de coronacrisis. Daar waren wij uiteraard zeer blij mee. En gelukkig waren er het afgelopen jaar, ondanks de crisis, meer zaken om ons over te verheugen. In deze editie van Generaties komt een aantal daarvan aan bod. Ik breng deze in dit voorwoord graag onder uw aandacht.

Allereerst bleek vorig jaar dat onze deelnemers zich in grote mate betrokken voelen bij de vraag hoe wij hun pensioengeld op een duurzame manier kunnen beleggen. Ruim 5.000 deelnemers gaven hun mening over dit onderwerp. Een ongekend grote respons. Sindsdien heeft het Bestuur belangrijke stappen gezet om ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen verder door te ontwikkelen. In het artikel vanaf pagina 8 praten we u bij over de stand van zaken.

In januari van dit jaar lanceerden wij de vernieuwde persoonlijke inlogomgeving: MijnPPF. Sindsdien hebben wij onze online dienstverlening verder uitgebreid. Lees bijvoorbeeld op pagina 13 over onze ervaringen én die van onze deelnemers met videobellen. En voor deelnemers die wisselen van

werkgever, kan het overdragen van pensioen nu veel sneller geregeld worden via mijnwaardeoverdracht.nl (pagina 16).

In deze opsomming van positieve berichten stip ik ook graag het artikel op pagina 20 aan: pensioenontvanger Bert Kuijpers bood aan zijn ervaringen te delen als gepensioneerd in het buitenland. Zijn verhaal kan de ruim 4.000 gepensioneerden van Philips Pensioenfonds die in het buitenland wonen en maandelijks hun pensioen ontvangen vanuit Nederland zeker helpen. Eén van deze gepensioneerden, die in Noorwegen is neergestreken, spraken wij voor onze rubriek 'Actief gepensioneerd'. Dit keer met een heel persoonlijk verhaal over een bijzondere hobby (vanaf pagina 22).

Tot slot kan ik u melden dat de dekkingsgraad sinds het begin van het jaar tot eind april alleen maar verder is gestegen. Hoewel voorzichtigheid geboden is, omdat financiële markten grillig kunnen zijn (dat heeft het afgelopen jaar wel bewezen), is dat toch goed nieuws voor de kans op indexatie in 2022.

Jasper Kemme

Algemeen Directeur Philips Pensioenfonds

“Traditiegetrouw kijken twee van onze bestuursleden in de voorjaarseditie terug op het voorgaande jaar”

Inhoud juni 2021

Voorwoord

2

Terugblik op 2020

“Tussen opluchting en teleurstelling:
een jaar van uitersten”

4

Eerste stappen zijn gezet na MVB-onderzoek in 2020

Verdere invulling van beleid voor
maatschappelijk verantwoord beleggen

8

Puzzel

11

10 wist-u-dat-berichten over...

Toekomst pensioen & risicohouding

12

Sneller to-the-point met videobellen

Videobellen met Philips Pensioenfonds

13

Wat vindt ú ervan?

Een pensioen dat meebeweegt met de economie

14

Makkelijk en snel

Regel uw waardeoverdracht via
mijnwaardeoverdracht.nl

16

Geen verkiezingen

Nieuwe leden Verantwoordingsorgaan

18

Wetenswaardigheden over pensioen ontvangen in het buitenland

Grenzeloos pensioen

20

Actief gepensioneerd met Arjen Stolk

“Lange tijd heb ik te weinig naar mijn hart geluisterd”

22

Korte mededelingen

24

“Tussen opluchting en teleurstelling: een jaar van uitersten”

Net als elk jaar blikken we ook in deze voorjaarseditie van Generaties terug op het voorgaande jaar. Hoe heeft Philips Pensioenfonds in 2020 gepresteerd en waar heeft het Bestuur zich met name mee beziggehouden? Samen met twee bestuursleden, dit keer Dee Denteneer en Jasper de Greeff, bespreken we onder meer de grillen van de financiële markten gedurende 2020 en de effecten daarvan op ons Fonds. Ook kijken we vooruit naar het nieuwe pensioenstelsel dat steeds dichterbij komt. “Financieel gezien zijn we het jaar geëindigd waar we begonnen zijn. Daar tussenin zit veel beweging.”

“Maatschappelijk verantwoord beleggen is méér dan beleggen in windmolenparken en zonnepanelen”

Een jaar van uitersten

2020 was een jaar van uitersten. Niet alleen in de ziekenhuizen, maar ook op de beursvloer. En dit kwam tot uiting in de dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds. In maart 2020 kelderde de actuele dekkingsgraad naar net iets boven de 100%. Dat betekent dat er op dat moment net voldoende vermogen was om de pensioenen, nu en in de toekomst, te betalen. Er waren dus vrijwel geen buffers meer. Gelukkig kropen de financiële markten in de loop van het jaar weer uit het dal. De actuele dekkingsgraad was eind 2020 gestegen naar 117,3% (tegenover 117,0% eind 2019). De beleidsdekkingsgraad bleef echter steken op 109,8% (tegenover 114,2% eind 2019). De beleidsdekkingsgraad geeft het gemiddelde weer van de actuele dekkingsgraden in de afgelopen twaalf maanden. De ‘slechte start’ in maart had dus ook aan het eind van jaar nog invloed op de positie van het Fonds.

Dee Denteneer: “Ik kijk terug met een mengeling van opluchting en teleurstelling. Opluchting omdat de actuele dekkingsgraad zich aan het eind van het jaar weer heeft hersteld, maar ook teleurstelling vanwege het niet kunnen verhogen van de pensioenen op 1 april 2021. Hiervoor moet de beleids-

dekkingsgraad minimaal 110% zijn en daar zaten we aan het eind van vorig jaar net onder. Het positieve nieuws is dat de actuele dekkingsgraad sinds eind 2020 niet meer onder de 117% is geweest. Dit biedt perspectief voor indexatie van de pensioenen volgend jaar, maar natuurlijk zijn we nog steeds afhankelijk van invloeden van buitenaf.”

Jasper de Greeff: “Als nieuwkomer in het Bestuur ben ik positief verrast door de manier waarop Philips Pensioenfonds de ‘klappen’ op heeft gevangen. Geen paniekvoetbal, maar goed onderbouwde beslissingen op basis van bewezen modellen en grondige analyse. We hebben steeds vastgehouden aan ons beleid, de beleggingsmix twee keer aangepast na forse marktbevingen, in lijn met dat beleid. En dat heeft goed uitgedaan. Na een beleggingsrendement van 16,6% in 2019, bedroeg het totale beleggingsrendement 9,9% in 2020. Een prima rendement, zeker in een crisisjaar.”

Maatschappelijk verantwoord beleggen

In het beleggingsbeleid van Philips Pensioenfonds speelt maatschappelijk verantwoord beleggen een steeds grotere rol. Uit het deelnemersonderzoek van vorig jaar bleek dat het merendeel van de deelnemers dit toejuicht: *een goed financieel resultaat kan prima samengaan met een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid*, was een van de belangrijkste resultaten uit het onderzoek, waaraan ruim vijfduizend deelnemers deelnamen! Het Bestuur besloot de volgende vier duurzame ontwikkelingsdoelen centraal te stellen in het MVB-beleid: ‘goede gezondheid en welzijn’, ‘duurzame steden en gemeenschappen’, ‘verantwoorde consumptie en productie’ en ‘klimaatactie’. In 2021 gaan we het beleid rondom de gekozen doelen verder finaliseren en

In het kort:

- De beleidsdekkingsgraad daalde in 2020 van 114,2% naar 109,8%. De actuele dekkingsgraad steeg van 117,0% naar 117,3%.
- Per 1 april 2021 hebben we de pensioenen niet kunnen verhogen.
- Pensioenopbouwers bouwen in 2021 volledig pensioen op (1,85% van de pensioengrondslag).

“Aan ons de taak om voor alle groepen – dus voor iedereen die deelneemt aan het Pensioenfonds – goed te zorgen”

implementeren. Dee: “Onze deelnemers kiezen massaal voor een stukje verduurzaming van de portefeuille. We zijn nu aan het onderzoeken hoe we dit precies gaan vormgeven. De eerste stap kan bijvoorbeeld zijn dat we meer gewicht gaan geven aan de ‘groene’ aandelen in een portefeuille. Stap voor stap kunnen we zo de gekozen doelstellingen in onze aandelen integreren en onze portefeuille(s) de groene kant op sturen.” Jasper vult aan: “Maatschappelijk verantwoord beleggen is méér dan beleggen in windmolenparken en zonnepanelen. Het gaat ook over in gesprek gaan met bedrijven, kijken hoe het beter kan. De insteek is om een constructieve partner te zijn voor de lange termijn. Maar waar nodig voeren we druk uit door bijvoorbeeld tegen de herbenoeming van een bestuurder te stemmen.”

Nieuwe pensioenuitvoerder

Sinds begin dit jaar heeft Philips Pensioenfonds een nieuwe pensioenuitvoerder: Blue Sky Group. Dat betekent dat de administratie van uw pensioen ‘verhuisd’ is.

Pensioenbetalingen worden sinds januari verricht door Blue Sky Group. Jasper: “De overgang is goed gegaan. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het versimpelen van de regelingen binnen Philips Pensioenfonds. Alleen de flex-regeling is nog actief. Dit heeft de overgang zeker eenvoudiger gemaakt. Daarnaast hebben we grondig onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de data in de administratie. De administratie zit gewoon goed in elkaar.” Dee vervolgt: “De reden dat we hebben gekozen voor een nieuwe pensioenuitvoerder is dat we meer flexibiliteit nodig hebben richting de toekomst. Met het oog op het nieuwe pensioenstelsel dat in de nabije toekomst ingevoerd gaat worden, is het belangrijk om een pensioenuitvoerder te hebben die flexibel is. We gaan naar een nieuw stelsel waarin meer ruimte is voor individuele keuzes. Blue Sky Group heeft daar ervaring mee.”

Jasper de Greeff (41 jaar)

Jasper de Greeff is sinds 2020 niet-uitvoerend lid van het Algemeen Bestuur namens de werkgevers. Ook is hij lid van de Audit Commissie. Jasper werkt bij Signify in de functie Internal audit, Head of Finance audit.

Dee Denteneer (60 jaar)

Dee Denteneer is sinds 2014 niet-uitvoerend lid van het Algemeen Bestuur namens de werknemers. Dee is werkzaam bij Signify in de functie Director of Standards.

Nieuw pensioenstelsel

Afgelopen jaar is een akkoord bereikt over een nieuw pensioenstelsel in Nederland. In het kort komt het erop neer dat pensioen meer gaat meebewegen met de economie: gaat het goed met de economie, dan valt het pensioen hoger uit, gaat het slecht, dan wordt het pensioen verlaagd. Dee: "Als Bestuur zijn we ons natuurlijk al geruime tijd aan het voorbereiden op het nieuwe stelsel. In deze gesprekken komen ook verschillende scenario's voor de toekomst aan bod. Aan ons de taak om voor alle groepen – dus voor iedereen die deelneemt aan het Pensioenfonds – goed te zorgen." Jasper: "Formeel gezien zijn het de sociale partners die besluiten nemen over de inhoud van de pensioenregeling in het nieuwe stelsel, maar ook voor pensioenfonds is een belangrijke rol weggelegd. Wij moeten beoordelen of de regeling evenwichtig is, dat er geen groepen onevenredig benadeeld worden. Ook is het natuurlijk van groot belang dat een regeling uitvoerbaar is." Hoewel de definitieve keuze voor de regeling nog bepaald moet worden door de sociale partners, is al wel duidelijk dat beleggingsrisico's meer bij de deelnemer komen te liggen. Als deelnemer krijgt u als het ware een 'potje' waarvan transparant is wat er in zit, maar ook wat het in verschillende scenario's op kan leveren. Dee: "Je hebt natuurlijk verschillende smaken bij de keuze voor een pensioenregeling, maar dat dit soort 'potjes' er gaan komen, is zeker. Feit is dat we goed voorbereid zijn op een pensioensysteem waarbij pensioen individueler wordt." Jasper: "Er zijn nog veel zaken waar wij als Bestuur een beslissing over moeten nemen. Onder andere over de overgangperiode tussen de twee regelingen. Een omvangrijke, maar zeer belangrijke klus waar we ons namens alle deelnemers graag over buigen."

Downloaden jaarverslag

In het jaarverslag 2020 van Philips Pensioenfonds leest u meer over de belangrijkste ontwikkelingen, achtergronden en overige besluiten die het Algemeen Bestuur heeft genomen. Alle informatie over het jaarverslag vindt u op www.philipspensioenfonds.nl/jaarverslag. U vindt daar ook de digitale versie van het jaarverslag.

Verdere invulling van beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen

Vorig jaar vroegen wij aan deelnemers wat er in hen opkomt bij de term 'maatschappelijk verantwoord beleggen'. We hoorden veel positieve associaties, zoals "Beleggen in bedrijven die winst maken op een manier die wenselijk is, zonder uitbuiting van mensen, dieren of milieu". Een belangrijke conclusie uit ons onderzoek was dan ook dat er veel draagvlak is voor een duurzaam beleggingsbeleid. Maar ook gaf ons onderzoek ook aan dat goede communicatie over onze beleggingen belangrijk is. Zo waren er ook ongeruste geluiden. "Het benauwt mij dat maatschappelijk verantwoord beleggen weinig echte garanties geeft voor mijn pensioen" is zo'n reactie. De eerste stappen naar aanleiding van het onderzoek zijn gezet: het nieuwe beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB-beleid) is vrijwel geheel uitgestippeld en we hebben gewerkt aan transparante en uitgebreide informatievoorziening naar u als deelnemer. Over elk stukje van ons beleid is veel detailinformatie te geven. Generaties geeft u nu een overzicht op hoofdlijnen. En de komende periode lichten we steeds andere onderdelen van het MVB-beleid verder uit.

Waarom een MVB-beleid?

Het MVB-beleid geeft weer hoe Philips Pensioenfonds bij het beleggen van uw pensioengeld rekening houdt met maatschappelijke aspecten. Denk daarbij aan milieu en mensenrechten.

Dat doen we omdat:

- deelnemers hebben aangegeven dit belangrijk te vinden,
- wij als grote belegger een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben, en
- maatschappelijke aspecten van invloed zijn op het risico en rendement van onze beleggingen.

Doorontwikkeling beleid

Het Bestuur van Philips Pensioenfonds stelt vast hoe het beleggingsbeleid van het Fonds eruitziet. Dat geldt ook voor de invulling van het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Nadat vorig jaar ruim 5.000 deelnemers hun mening hebben gegeven over de MVB-voornemens van het Bestuur, is het beleid verder uitgewerkt.

Nieuw MVB-beleid: verantwoorde keuzes en 'zorg' voor beleggingen

Philips Pensioenfonds maakt in het nieuwe beleid bewuste 'verantwoorde' keuzes. Bijvoorbeeld door vast te leggen in wat voor type bedrijven we niet willen beleggen. Maar ook door een deel van de portefeuille te beleggen in bedrijven die juist een positieve bijdrage kunnen leveren aan een thema als 'gezondheid en welzijn'. Tot slot kunnen duurzaamheidsaspecten (zoals milieu, sociale aspecten en governance) van

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

MVB-beleid van Philips Pensioenfonds

Verantwoorde beleggingskeuzes

1. Uitsluiting
(waar willen we niet in beleggen?)

2. Duurzame beleggingen
(waar willen we juist wel in beleggen?)

3. Duurzaamheid betrekken in beleggingskeuzes
(hebben maatschappelijke aspecten (ESG) invloed op de risico's en verwachte rendementen van onze beleggingen?)

Zorg voor beleggingen

1. Monitoring
(informatie verzamelen en beoordelen of er potentieel impact is)

2. Dialoog
(in gesprek gaan met bedrijven waar verbetering op maatschappelijk vlak mogelijk is)

3. Stemmen
(door te stemmen invloed uitoefenen op kwaliteit van bestuur)

Verantwoording afleggen

Beschrijving van beleid op website Philips Pensioenfonds

Overzicht van alle beleggingen in beursgenoteerde aandelen

Periodieke informatie over gevoerde dialoog en uitgebrachte stemmen

Overzicht van grootste beleggingen in overige beleggingscategorieën

“Willen we van onze wereld blijven genieten, dan moet ook Philips Pensioenfonds oog hebben voor duurzame thema's”

invloed zijn op de risico's van een belegging, zowel in positieve als negatieve zin. Bij beleggingskeuzes wordt steeds beoordeeld of het verwachte rendement in balans is met de risico's die daar tegenover staan. Ook op die manier spelen duurzaamheidsaspecten een rol in ons beleid en de uitvoering daarvan.

Als belegger zijn wij van mening dat we onze beleggingen ook verantwoord moeten beheren, ofwel: goed moeten 'zorgen' voor onze beleggingen. Dat betekent dat we onze beleggingen niet alleen monitoren op het te behalen rendement, maar ook op maatschappelijke aspecten. We verzamelen informatie over bedrijven waarin we beleggen om te beoordelen of er potentieel negatieve impact is op

maatschappelijke aspecten. En als we denken dat we onze invloed kunnen gebruiken om een bedrijf aan te zetten tot verbetering, gaan we het gesprek aan. Die invloed laten we ook gelden als het gaat om stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Soms leidt een dialoog niet tot het gewenste resultaat, dan kunnen we een bedrijf uitsluiten. Dat betekent dat we niet meer in het bedrijf beleggen.

Uitvoering van het beleid

De komende periode wordt het nieuwe beleid ingevoerd. Philips Pensioenfonds deed al het nodige op MVB-gebied. Bijvoorbeeld het uitsluiten van bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens en tabak. Recent is een nieuwe uitsluiting toegevoegd, namelijk beleggingen in

bedrijven die betrokken zijn bij bruin- en steenkooldelving en bij de delving van olie uit olieteerzanden. Daarnaast is een onderdeel van het nieuwe beleid om beleggingen te selecteren die in positieve zin kunnen bijdragen aan de zogenoemde duurzame ontwikkelingsdoelen. Dit zijn doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties en die zich richten op thema's als 'goede gezondheid en welzijn' en 'verantwoorde consumptie en productie'. Dit onderdeel van het nieuwe beleid is niet van de ene op de andere dag te realiseren. Hiervoor is eerst onderzoek nodig. Hoe ga je bijvoorbeeld meten wat de bijdrage van een belegging is aan deze thema's? En welke beleggers kunnen we hiervoor het beste inschakelen? Hoe houden we de uitvoering eenvoudig en de kosten acceptabel? Ons voornemen is om deze implementatie dit jaar te realiseren.

Verantwoording afleggen

Op onze website is veel informatie te vinden. De afgelopen maanden hebben we ook nieuwe informatie toegevoegd. Zo

kunt u een overzicht downloaden van alle beursgenoteerde aandelen in onze portefeuille. En ook van de andere beleggingscategorieën hebben we de grootste beleggingen samengevat in een overzicht.

Elk kwartaal kunt u teruglezen op welke manier wij dialoog hebben gevoerd over duurzaamheidsthema's met bedrijven waarin wij beleggen. En u kunt zien hoe vaak we voor of tegen voorstellen van bedrijven hebben gestemd tijdens aandeelhoudersvergaderingen.

Wilt u meer weten over hoe uw pensioengeld duurzaam wordt belegd?

Ga dan naar

www.philipspensioenfonds.nl/mvb

			7	1		6			1	7	9	8	
						7	4		5			3	6
7	9	3	5			8							4
4			6	7						9			
6							9						8
			2						3	4			1
9							4			5	7	6	3
2		4			6		7	5					
	3	8	4	1			2		3		8		

De Sudoku Twins bestaat uit 2 sudoku's met drie gemeenschappelijke blokken.

Vul de Sudoku Twins zo in dat in beide sudoku's elke rij, elke kolom en elk vierkant van 3x3 vakjes alle cijfers van 1 t/m 9 bevat.

De gekleurde vakjes vormen in de leesrichting de oplossing.

1^e prijs

Luchtzuiveraar 3 in 1 met warmte- en koeltechniek

De Philips 3-in-1 luchtzuiveraar houdt uw woning gezond en comfortabel. Het HEPA-filter zuivert de lucht en de 350° draaiende ventilator zorgt voor warmte of een verfrissend briesje.

2^e prijs

Bluetooth® Speaker

Deze waterbestendige Bluetooth-luidspreker biedt tot 20 uur afspeeltijd. De batterij heeft een grote capaciteit, dus u kunt ook uw smart-apparaat opladen via de USB-poort.

3^e prijs

SENSEO® Intensity Plus Deep Black

Kies moeiteloos uw favoriete koffie met Intensity Plus. Zet de schakelaar om voor klassieke koffie, intense koffie, of rijke espresso en uw volgende kop SENSEO® is onderweg.

Wat moet u doen?

Stuur uw oplossing **vóór 30 juni 2021** o.v.v. 'Puzzel Generaties' naar Philips Pensioenfonds. Dit kan per e-mail naar generaties@philipspensioenfonds.nl of per briefkaart naar Philips Pensioenfonds, Afdeling Communicatie, Postbus 80031, 5600 JZ EINDHOVEN. Vermeld daarbij duidelijk uw naam, adres en klantnummer.

De oplossing van de vorige puzzel was: **ontwikkelingsdoelen**. De winnaars hebben hun prijs intussen ontvangen.

Toekomst pensioen & risicohouding

Wist u dat...

- 1 in Nederland tussen de overheid en sociale partners (werkgevers en vakorganisaties) een 'Pensioenakkoord' is gesloten?
- 2 dit akkoord moet leiden tot nieuwe wettelijke regels waaraan alle pensioenregelingen moeten voldoen?
- 3 het nog niet duidelijk is h^oe uw pensioen er onder de nieuwe regels gaat uitzien, maar dat wel duidelijk is d^at uw pensioen gaat veranderen?
- 4 misschien wel de belangrijkste verandering is dat u straks een kapitaal opbouwt dat wordt gevormd door de ingelegde premies en de daarover behaalde beleggingsrendementen?
- 5 uw pensioen na ingang kan gaan fluctueren, omdat de hoogte van uw kapitaal ook na pensionering mede afhankelijk is van de behaalde beleggingsresultaten?
- 6 dit mogelijk ook gaat gelden voor huidige pensioenontvangers, maar dat dit afhankelijk is van het besluit of de opgebouwde pensioenen wel of niet onder de nieuwe regels gaan vallen?
- 7 dit betekent dat uw pensioen sneller verhoogd kan worden als het economisch meezit, maar ook verlaagd kan worden als het tegenzit?
- 8 het Pensioenfonds zich voorbereidt op deze nieuwe regels door te onderzoeken hoe onze deelnemers aankijken tegen risico en pensioen?
- 9 wij binnenkort een risicobereidheidsonderzoek uitvoeren om te kunnen vaststellen hoe de 'risicohouding' is van onze deelnemers in verschillende leeftijdscategorieën?
- 10 wij deze informatie gebruiken om het beleggingsbeleid in de toekomstige pensioenregeling vorm te geven, zodat dit past bij de voorkeuren van onze deelnemers?

Doe mee aan ons risicobereidheidsonderzoek!

Een groot aantal deelnemers ontvangt in de loop van juni 2021 een uitnodiging voor ons risicobereidheidsonderzoek. We hechten veel belang aan de resultaten, omdat we daarmee een beeld krijgen van de voorkeuren van onze deelnemers. We vragen u dan ook om korte tijd vrij te maken om deze vragenlijst in te vullen.

Videobellen met Philips Pensioenfonds

Heeft u een vraag over uw pensioen? En komt u er online of alleen niet uit? Sinds begin dit jaar is het mogelijk om te videobellen met de Klantenservice van Philips Pensioenfonds. Een één-op-één gesprek over uw pensioen, maar dan met beeld via uw computer, tablet of smartphone. Wat zijn de eerste ervaringen?

Bastiaan van Staaveren, allround medewerker Pensioenservice: "We hebben de mogelijkheid om te videobellen stilletjes gelanceerd, maar we zien dat mensen ons steeds beter weten te vinden. Gemiddeld voeren we zo'n drie à vier videogesprekken per week. De gesprekken zijn heel divers. Van deelnemers die extra toelichting nodig hebben op de pensioenkeuzes in de Pensioenplanner tot deelnemers die meer willen weten over een waardeoverdracht. Tot nu toe zie ik eigenlijk alleen maar voordelen van deze manier van communiceren. Online kom je sneller *to-the-point* en via 'scherm delen' kunnen we makkelijk meekijken met iemands persoonlijke situatie. Onze rol is om te verhelderen en te duiden. En te informeren over de keuzes die er zijn, zodat mensen met een gerust gevoel het financiële plaatje rondom hun pensioen compleet kunnen maken. De reacties op het videobellen zijn heel positief. De deelnemers krijgen achteraf de kans het gesprek te waarderen en we zitten nu op een gemiddeld rapportcijfer van een 9,0, dus dat is een mooi compliment!"

Tip van Bastiaan:

"Bereid uw gesprek goed voor door eerst online op zoek te gaan naar informatie, bijvoorbeeld op de website van Philips Pensioenfonds of in MijnPPF. Wij kunnen u dan heel gericht helpen"

Zelf een videogesprek plannen?

- Ga naar: www.philipspensioenfonds.nl/videobellen
- Maak een afspraak via de online kalender
- U ontvangt een bevestigingsmail met een beveiligde link
- Op het tijdstip van de afspraak klikt u op de beveiligde link
- Het gesprek start op uw desktop, laptop, tablet of smartphone

Wat vindt ú ervan?

Een pensioen dat meebeweegt met de economie

Nederland werkt aan een nieuw pensioenstelsel. Hoewel er nog veel onduidelijk is, staat één ding al vast: in het nieuwe stelsel gaat uw pensioen meer meebewegen op de golven van de economie. De overheid en sociale partners denken dat dit makkelijker uit te leggen is dan het huidige pensioenstelsel. Wij zijn benieuwd naar uw mening: heeft u liever de zekerheid van een min of meer 'vast' pensioen of geeft u de voorkeur aan een pensioen dat 'beweegt' en daardoor hoger kan zijn als het goed gaat, maar ook lager als het tegenzit? Generaties peilde de meningen van pensioenopbouwers en gepensioneerden op de High Tech Campus in Eindhoven.

Jade Badra (24)

"In Parijs, waar ik vandaan kom, zie je veel mensen met een gepensioneerde leeftijd bedelen op straat. Dat is een schrikbeeld. Dus als ik hoor dat pensioen onzekerder wordt, dan doet me dat wel

redenen dat ik heb gekozen voor een *office job* bij een bedrijf als Philips, is juist die zekerheid. Rijk worden hoef ik niet, die hoop heb ik al opgegeven. Net als veel van mijn generatiegenoten. Maar het zou fijn zijn als ik gewoon mijn huur kan blijven betalen, ook als ik over heel veel jaar met pensioen ben. Je steekt nu veel tijd en energie in een bedrijf, dan mag je straks ook wat terug verwachten.

Ik denk dat het Fonds meer kan doen om jongeren en internationals te betrekken bij het onderwerp. Neem ze wat meer bij de hand en leg simpel en duidelijk uit waar hun geld naartoe gaat en wat hun – verwachte – pensioenuitkering wordt. Dan kunnen ze daar beter op inspelen."

Levi Prikken (26)

"Ik zou prima kunnen leven met een pensioen dat meebeweegt met de economie. Ik ga er dan wel vanuit dat ik kan rekenen op een bepaald basisbedrag. Het risico dat het economisch

nét slechter gaat als ik met pensioen ga, en ik dus minder geld krijg, neem ik voor lief. Ik ben niet het type dat allerlei toeren uit gaat halen om straks een potentieel hoger pensioen te krijgen. De kans dat het pensioen juist minder wordt, is op die manier namelijk net zo groot als dat méér wordt. En dat vind ik het risico niet waard. Beleggen zul je mij dan ook niet snel zien doen. Ik heb er de kennis niet voor en hou niet van het spelletje met geld. Laat dat maar aan de experts over, in dit geval het Pensioenfonds. Als zij ervoor zorgen dat ik kan rekenen op een bepaalde basis, dan vind ik het allemaal best."

Thomas Versteeg (29)

“Zekerheid heb je nooit, ook niet als het over je pensioen gaat. In mijn geval duurt het nog minstens dertig jaar voordat ik eraan kan gaan denken. Dan ziet de wereld er waarschijnlijk heel

anders uit. Daarom denk ik dat de voorgenomen veranderingen realistisch zijn. Het is belangrijk om een stelsel te hebben dat kan meebewegen. Door de vergrijzing en steeds minder ‘werkhandjes’ zal er de komende jaren nog veel veranderen op de arbeidsmarkt. Daar hoort een flexibel pensioenstelsel bij. Het liefst zou ik mijn pensioen helemaal zelf beleggen. Dan heb je er toch meer zicht op. Als dat niet kan, vind ik inspraak in mijn beleggingsprofiel ook een prima optie: agressief in de jaren dat ik nog jong ben, wat milder als ik richting mijn pensioen ga.”

Kees Wouters (63)

“Er is nog veel onzeker over het nieuwe stelsel en daarom roept het bij mij ook best wel wat vragen op. De belangrijkste is in hoeverre het pensioen straks ook écht hoger zou

kunnen uitvallen. In het huidige stelsel is het zo dat pensioen wel of niet verhoogd wordt door indexatie. Als er indexatie plaatsvindt, dan wordt het pensioen in principe hoger, maar daar zit dan wel een plafond aan. Het wordt nooit meer dan de markt op dat moment toelaat. Is dat in de nieuwe situatie niet zo? Daar ben ik benieuwd naar. Toevallig ben ik pas weer eens in mijn pensioen gedoken. Toen kwam ik erachter dat ik AOW ga ontvangen vóórdat ik officieel met pensioen mag. Dat vond ik vreemd. Niet dat ik er al aan denk om te stoppen, hoor. Ik haal dagelijks nog veel energie uit het werken met collega’s van alle leeftijden.”

Christian Junges (66)

“Ik hoor bij een generatie die heel erg boft. Alles was rijkgevoeld en pensioen hebben we onszelf meer gegeven dan verdiend. Het is duidelijk dat dit zo niet langer kan en

dat we naar een stelsel moeten dat voor iedereen betaalbaar blijft. En als dat dan voor mij wat minder is, dan is dat maar zo. Dit zeg ik vanuit een bevoorrechte positie, dat realiseer ik me. Voor de mensen die het financieel minder hebben, is het een ander verhaal. Een beetje meepraten over het beleggingsbeleid van het Fonds zou ik wel prettig vinden. Maar ik vind dat zij de koers moeten bepalen. Je moet je er behoorlijk in verdiepen om de juiste keuzes te maken. Die tijd wil ik er niet aan besteden. Het zou jammer zijn als dat ten koste gaat van de leuke dingen in het leven, zoals lekker op een terrasje zitten.”

Marijke Jorissen (74)

“Je hebt ooit voor het pensioen betaald, dus dan wil je ook de zekerheid dat je het krijgt. En sowieso dat het niet minder wordt dan gedacht. De veranderingen zijn dan ook lastiger te

verteren voor gepensioneerden denk ik, dan voor mensen die nog aan het opbouwen zijn. Hopelijk biedt het nieuwe stelsel voor beide kanten verbetering, maar dat is nu nog afwachten. Ik stam nog uit de tijd dat pensioenopbouw bij Philips niet verplicht was. Op een gegeven moment kreeg je de kans je hiervoor aan te melden. Uiteindelijk heb ik nog 25 jaar pensioen opgebouwd en dat heeft voor een aardig pensioen gezorgd. Geen vetpot, maar ook zonder het inkomen van mijn man zou ik het kunnen redden. Daar ben ik trots op.”

Regel uw waardeoverdracht via mijnwaardeoverdracht.nl

Als u verschillende werkgevers heeft gehad, is de kans groot dat u bij meerdere pensioenuitvoerders pensioen heeft opgebouwd. Deze pensioenen mag u overdragen naar uw huidige pensioenuitvoerder. Dit noemen we 'waardeoverdracht'. Voor veel Nederlandse pensioenfondsen regelt u dit makkelijk en snel op het nieuwe platform www.mijnwaardeoverdracht.nl. Sinds 1 februari 2021 is ook Philips Pensioenfonds hierbij aangesloten.

Elke pensioenuitvoerder kent zijn eigen pensioenregeling. Het is helemaal aan u zelf of u uw verschillende pensioenen wel of niet overdraagt naar uw huidige pensioenuitvoerder. Om een goede keuze te maken, is het verstandig om uw verschillende pensioenen met elkaar te vergelijken. Ook dit kunt u doen op de website www.mijnwaardeoverdracht.nl.

Snel geregeld ...

Sinds februari is ook Philips Pensioenfonds aangesloten bij www.mijnwaardeoverdracht.nl. In- en uitkomende overdrachten van Philips Pensioenfonds regelt u nu eenvoudig via dit platform. De grootste voordelen zijn dat u direct inzicht heeft in de verschillen tussen de pensioenregelingen en de snellere doorlooptijd: in plaats van

gemiddeld acht maanden duurt een waardeoverdracht nu ongeveer tien werkdagen.

... maar soms kan het nog niet

Niet alle pensioenuitvoerders zijn aangesloten bij het platform. Beide pensioenuitvoerders waartussen de waardeoverdracht plaatsvindt, moeten aangesloten zijn bij www.mijnwaardeoverdracht.nl. Op de website vindt u welke pensioenuitvoerders momenteel zijn aangesloten. Staat uw andere pensioenuitvoerder er niet bij? Dan kunt u uw waardeoverdracht niet via het online platform regelen. Uiteraard kunt u dit wel regelen door het formulier 'Waardeoverdracht' in te vullen. Het formulier en meer informatie vindt u op onze website:

www.philipspensioenfonds.nl/waardeoverdracht.

Deze werkwijze kunt u nog steeds gebruiken, maar houdt u wel rekening met een langere doorlooptijd.

Wanneer is een waardeoverdracht niet mogelijk?

Het kan zijn dat de financiële positie van een pensioenfonds het niet toelaat om pensioen over te dragen. Ligt de beleidsdekkingsgraad van één van de twee pensioenfondsen onder de 100%? Dan is het wettelijk niet toegestaan om het pensioen over te dragen. U kunt via het platform een seintje krijgen als de beleidsdekkingsgraad weer op niveau is en waardeoverdracht weer mogelijk is.

Hoe werkt waardeoverdracht?

Is uw vorige pensioenuitvoerder aangesloten bij www.mijnwaardeoverdracht.nl en is de financiële positie van

beide fondsen voldoende? Op het platform kunt u de pensioenregelingen met elkaar vergelijken. U ziet in een offerte precies wat de waardeoverdracht financieel voor u betekent. Wilt u doorgaan met de waardeoverdracht? Dan kunt u de offerte direct ondertekenen met uw DigiD. Dit werkt voor zowel inkomende als uitgaande waardeoverdracht zo. De waardeoverdracht is binnen tien werkdagen volledig afgerond.

Waar let u op bij waardeoverdracht?

Pensioen is persoonlijk. Dit geldt ook voor de keuze die u maakt rondom waardeoverdracht.

Waar kunt u op letten?

- De pensioenleeftijd: is deze hetzelfde of verschillend?
- Hoe is het nabestaandenpensioen geregeld: bouwt u nabestaandenpensioen op of is het een risicoverzekering?
- Is er een verschil in de jaarlijkse verhoging (indexatie) van het pensioen die het pensioenfonds nastreeft?
- Hoe staan de beide pensioenfondsen er financieel gezien voor?
- Welke keuzes zijn er? Bijvoorbeeld als het gaat over eerder stoppen met werken of eerst meer en daarna minder pensioen (de 'hoog-laagregeling')?
- Wilt u straks van één of meer pensioenuitvoerders pensioeninkomen ontvangen?

Nieuwe leden Verantwoordingsorgaan

“Wilt u als werknemer meer betrokken zijn bij Philips Pensioenfonds?” Daarmee riepen wij in januari pensioenopbouwers op om zich aan te melden voor de verkiezingen van het Verantwoordingsorgaan van Philips Pensioenfonds. Ook hadden vakorganisaties de mogelijkheid om een kieslijst met kandidaten in te dienen. Vakorganisatie VHP2 stuurde als enige een geldige kieslijst toe. Daarom komen er geen verkiezingen. We hebben de hoogstgeplaatste persoon op de kieslijst van de VHP2, Michael van Hartskamp, benoemd tot lid van het Verantwoordingsorgaan. Michael van Hartskamp heeft vervolgens zijn plaatsvervanger voorgedragen: Huon van de Laarschot. Hij is benoemd tot plaatsvervangend lid. Beide heren zijn benoemd per 1 juli 2021. Zij stellen zich graag aan u voor.

“Ik werk bij Philips Research aan het op een vertrouwenwekkende en verantwoordelijke manier laten werken van kunstmatige intelligentie. Dat zijn technische problemen die nu een oplossing vragen. Pensioen was daarentegen voor mij altijd een ver-van-mijn-bedshow. Maar in mijn tijd als bestuurslid bij VHP2 heb ik gezien dat pensioenvraagstukken van nú ook belangrijk zijn voor mijn generatie. Bijvoorbeeld het lastige vraagstuk dat door de aanhoudend lage rente de pensioenpremie stijgt en de opbouw niet. De komende jaren gaat er veel veranderen door het Pensioenakkoord dat in Nederland is gesloten. De komende jaren moet duidelijk worden hoe ons Pensioenfonds met al die veranderingen omgaat. Mijn ambitie is om eraan bij te dragen dat de meeste werknemers zich als vanouds niet druk hoeven te maken over hun pensioen. Daarvoor zet ik mij graag in als werknemerslid van het Verantwoordingsorgaan.”

Michael van Hartskamp

Senior Scientist bij Philips

Sinds september 1999

Huon van de Laarschot

Intellectual Property Counsel bij Signify

Sinds september 2012

“Vanuit mijn betrokkenheid bij VHP2 weet ik dat pensioen één van de belangrijkste arbeidsvoorwaarden voor werknemers is. Het is een boeiend, maar tevens ook complex onderwerp. Iedereen kan zien dat onze samenleving wijzigt: we worden ouder, wisselen vaker van werkgever en er zijn steeds minder werkenden ten opzichte van gepensioneerden. Het nieuwe pensioenstelsel moet zorgen dat pensioen beter aansluit bij het hier-en-nu en vereist daarmee ook dat Philips Pensioenfonds belangrijke beleidskeuzes maakt en uitvoert. Deze keuzes hebben grote gevolgen voor collega's van Signify en Philips, voor oud-medewerkers, voor gepensioneerden en voor nabestaanden. Zo moet het Pensioenfonds vaststellen hoe invulling wordt gegeven aan het beleggingsbeleid in een nieuwe regeling. Ik kijk er naar uit om als plaatsvervangend werknemerslid van het Verantwoordingsorgaan bij te dragen aan het oordelen over uitgevoerd beleid en gemaakte beleidskeuzes voor de toekomst. Zo werken we samen aan een goed pensioen.”

“Pensioenvraagstukken van nú zijn ook belangrijk voor onze generatie”

Wilt u meer weten over de taken en samenstelling van het Verantwoordingsorgaan?

Ga naar www.philippensioenfonds.nl/verantwoordingsorgaan

Grenzeloos pensioen

Zijn internationale Philips-carrière bracht hem voor langere tijd naar België en Portugal. Inmiddels woont Bert Kuijpers alweer zo'n twintig jaar in het Vlaamse Mol. Daar geniet hij sinds een paar jaar van zijn pensioen en zet hij zich sinds enkele jaren in als penningmeester voor de VBNGB: de Vereniging Belangenbehartiging Nederlands Gepensioneerden in het Buitenland. Deze vrijwilligersorganisatie biedt gepensioneerden over de grens de helpende hand rondom sociale zekerheid (AOW), belastingen én pensioen. Bert Kuijpers meldde zich bij Generaties om zijn kennis over dit onderwerp te delen met mede-gepensioneerden, die net als hij pensioen ontvangen in het buitenland. Wij stelden hem vijf vragen.

1. Waarom is het belangrijk dat er een club is als VBNGB?

"Een flink aantal Nederlanders (zo'n 84.000, red.) ontvangt een Nederlands pensioen in het buitenland. Alleen al bij Philips Pensioenfondsen zijn dit ruim vierduizend mensen. Als deze groep op zoek gaat naar iets meer specifieke informatie, bijvoorbeeld over belastingen, te betalen premies of ziektekostenverzekering, dan zien ze vaak door de bomen het bos niet meer. De informatie op veel websites blijkt dan te algemeen."

2. Waarvoor kunnen mensen bij jullie terecht?

"Eigenlijk voor alle vragen die 'iets' te maken hebben met de rechten en heffingen rondom pensioen en AOW in het woonland én in Nederland. Leden kunnen rekenen op onze kennis over pensioenen, maar ook op de expertise van een flink aantal landenvertegenwoordigers. Dit zijn ervaringsdeskundigen uit het land zelf die zich inzetten voor onze vereniging en die specifieke informatie verzamelen die nuttig kan zijn voor de leden die in dat land wonen. Op de website van de VBNGB vind je speciale landenportals waarop die informatie bij elkaar staat."

3. Waar gaan de meeste vragen over?

"Dat wisselt, maar in veel gevallen gaan de vragen over de bureaucratische kant van Nederlands (pensioen)inkomen ontvangen in het buitenland. Je woont niet meer in Nederland, je hebt er ook geen recht op zorg, maar je betaalt

Brochure 'Pensioen ontvangen in het buitenland'

In de brochure op onze website staat een handige checklist en 'startersinformatie' rondom pensioen ontvangen in het buitenland. Bijvoorbeeld over:

- Bewijs van in leven zijn
- De eurorekening
- Wel of geen loonheffing?
- Zorgverzekering
- Wat te doen bij veranderingen in uw persoonlijke situatie

Meer lezen? Ga naar:

www.philippensioenfondsen.nl/downloads

“Als vereniging hebben wij inzicht in nationale- en internationale regelingen voor gepensioneerde Nederlanders in het buitenland”

van land tot land. De VBNGB biedt Nederlandse gepensioneerden in het buitenland een helpende hand, ook als het gaat over ingewikkelde onderwerpen waar je je stiekem zelf liever niet in verdiept.”

Meer informatie over de Vereniging Belangenbehartiging Nederlands Gepensioneerden in het Buitenland vindt u op:

vbngb.eu

nog wél premie voor de zorgverzekeringswet. Dat soort zaken leiden bij mensen tot onbegrip en frustratie. Wij proberen de vragen van onze leden te beantwoorden, maar bieden indien nodig ook juridische ondersteuning bij geschillen met overheid en instanties.”

4. Kan iedereen zomaar een vraag stellen aan de VBNGB?

“Alle gepensioneerden in het buitenland, dus niet alleen oud-collega’s van Philips of Signify, kunnen met een eenvoudige vraag al rekenen op een antwoord. Ook staat er natuurlijk ontzettend veel informatie op de website. Meer specifieke vragen, die tijd kosten om te onderzoeken en te beantwoorden, worden alleen van leden in behandeling genomen. De vereniging bestaat sinds 2005, toen de nieuwe Zorgverzekeringswet in Nederland werd ingevoerd. Wereldwijd, maar vooral in Europa, hebben we nu zo’n achthonderd leden.”

5. Tot slot, waarom lid worden?

“Ik denk dat iedereen die in het buitenland woont of gaat wonen en een pensioen gaat ontvangen, geconfronteerd wordt met vragen. Bijvoorbeeld als het gaat over de verschillen tussen de regelingen in het woonland en in Nederland. Situaties verschillen van persoon tot persoon en

3 tips van Bert over pensioen ontvangen in het buitenland:

- 1 “Ga na of, hoe en door welk land het pensioen belast wordt. Dat kan heel verschillend zijn, afhankelijk van de wijze van belastingheffing in het woonland en de regels vanuit Nederland.”
- 2 “Ga na hoe de zorgverzekering is geregeld in het woonland en vergelijk dat met de situatie in Nederland. Op basis van verdragen heb je recht op zorg in het woonland, maar dat is in veel gevallen niet vergelijkbaar met Nederland. Kijk of het noodzakelijk én mogelijk is om extra verzekeringen af te sluiten. Naarmate je ouder wordt, wordt zorg steeds belangrijker.”
- 3 “Zorg dat je mensen hebt die je kunnen adviseren en informeren, zowel in het woonland als vanuit Nederland. Grensoverschrijdend wonen en inkomen ontvangen is vaak ingewikkelde en specialistische materie, het is fijn als iemand je hierbij kan ondersteunen.”

“Lange tijd heb ik te weinig naar mijn hart geluisterd”

Sinds zestien jaar woont de van oorsprong Nederlandse Arjen Stolk (68) aan het Hardangerfjord, in het zuidwesten van Noorwegen. De afgelopen jaren heeft hij zich gespecialiseerd in het onderhouden en restaureren van harmoniums. Uit alle windstreken weten onder meer muzikanten en kerken Arjen te vinden voor zijn kennis over het toetsinstrument. Tot zijn grote geluk, overigens. “Ik doe nu eindelijk wat ik het allerliefste doe.”

Diep van binnen weet Arjen al vroeg dat hij niet gemaakt is voor een baan bij een strak georganiseerde organisatie. Toch werkt hij meer dan 25 jaar in loondienst bij allerlei verschillende bedrijven, waaronder tien jaar bij Philips. Arjen: “Als jonge jongen wilde ik al niets liever dan bezig zijn met muziek en instrumenten. De opleiding tot orgelbouwer aan de LTS leek me wel wat. Thuis hadden we een harmonium en ik speelde al sinds m’n zevende. Maar na de hogere burgerschool naar de LTS? Dat deed je gewoon niet. Bovendien was mijn vader nogal statusbewust. Ik besloot niet mijn hart, maar mijn hoofd te volgen en ging naar de HTS in Den Bosch.”

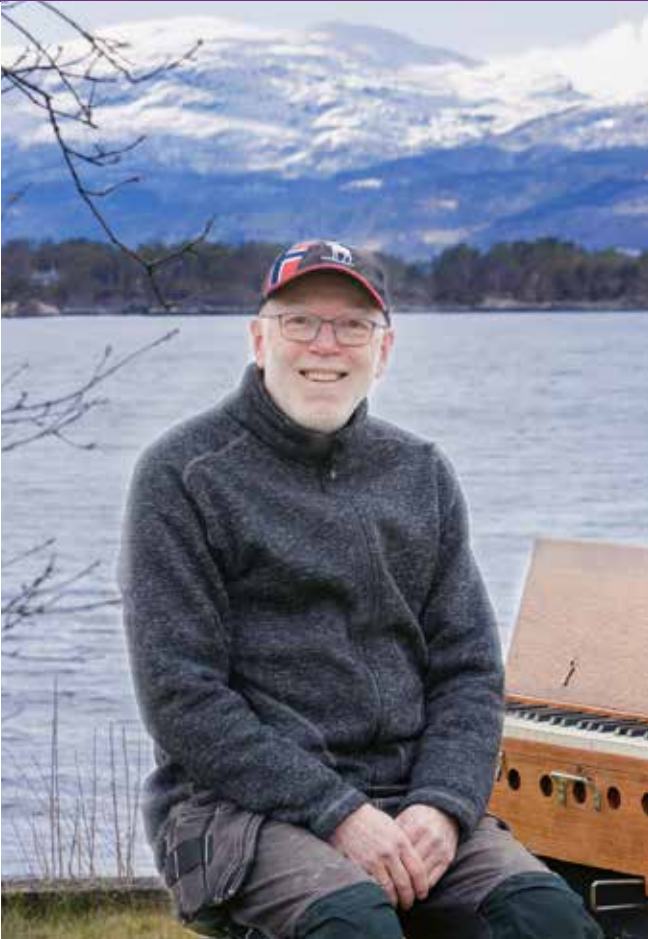
Philips

Na de opleiding Werktuigbouwkunde werkte Arjen in verschillende technische functies. Onder andere bij Michelin in Den Bosch en bij een constructiebedrijf in Heerenveen en later bij bedrijven in Leeuwarden en Drachten. “In 1980 ben ik met mijn toenmalige vrouw verhuisd van Brabant naar Heerenveen. We hadden allebei de wens om deze stap te maken. Zij omdat ze weer terug wilde naar haar geboortegrond, ik vanwege het landschap en de mentaliteit van de mensen. In 1990 kreeg ik mijn eerste baan bij Philips als logistiek planner op het hoofdkantoor van DAP in Groningen. Ik deed de planning van leveringen van kachels, ventilators, luchtreinigers en klokken. Lang dacht ik niet na over m’n werk of werkgeluk: het contact met mijn Groningse collega’s was goed en verder ging al mijn tijd en aandacht naar de bouw van ons huis in Marum (Groningen). Maar toen het stof van de verbouwing was neergedaald, popte die ene, welbekende vraag op: *is dit het nou?*”

Twijfels

De twijfels namen toe toen Arjen overgeplaatst werd naar Philips in Hoogeveen, eind jaren negentig. Hij was daar verantwoordelijk voor de leveringsplanning van alle waterkokers. Aan Arjen was het de taak om het productieproces – dat tot dan toe door meerdere personen werd gedaan – in goede banen te leiden. Op diverse locaties in Europa werden nieuwe productiefabrieken opgestart en de verwachtingen waren hoog, zowel vanuit Philips als vanuit de klanten. “Uiteindelijk bleek dat het opstarten van het nieuwe productieproces toch meer voeten in de aarde had dan in eerste

instantie gedacht. Klanten werden ongeduldig en daarmee nam natuurlijk ook de druk op de planning toe, en dus ook op mij. In die periode was de sfeer op de afdeling niet altijd even goed. Uiteindelijk besloot mijn manager me van het project te halen, eerst tot mijn grote verontwaardiging natuurlijk.

Achteraf kan ik zeggen dat ik de klus iets te licht heb ingeschat en misschien te veel mijn eigen koers heb willen varen. Dat werkt niet altijd binnen een grote organisatie als Philips.”

Noorwegen

Arjen werd verzocht een andere baan te zoeken, buiten Philips. Hij kreeg een functie als manager van het bedrijfsbureau van de sociale werkplaats in Dokkum. Een baan die past bij de opleiding Technische Bedrijfskunde die hij eerder in de avonduren had gevolgd. Het is in die periode dat hij na lange tijd weer op vakantie gaat naar Noorwegen, samen met zijn toenmalige vrouw. Het is een reis die zijn leven verandert. “Het was op een avond in Herand, de plek waar ik nu woon. Die dag hadden we een demonstratie van de lokale zaagmolen bezocht. We zaten nog wat na te praten op het uitkijkpunt. Het uitzicht was prachtig, het zonlicht op het fjord... Op dat moment voelde ik heel sterk: *hier ben ik thuis*. Mijn ex had

dit gevoel niet, maar gaf mij wel de kans om het uit te zoeken. Eenmaal terug in Nederland heb ik contact gelegd met de stichting die de zaagmolen beheert. In de zomer van 2004 ben ik teruggegaan om gesprekken te voeren met verschillende mensen, om uit te zoeken of het mogelijk zou zijn hier een bestaan op te bouwen. In februari 2005 ben ik hier gaan wonen, eerst met onbetaald verlof, maar na drie maanden heb ik mijn baan in Nederland opgezegd.”

Harmonium-restaurateur

Arjen woont nu zo'n zestien jaar in Noorwegen. Hoewel hij nog elke dag blij is met zijn emigratie, heeft hij wel de nodige hobbels moeten nemen. “Mijn toenmalige vrouw deelde mijn droom niet, dus besloten we uit elkaar te gaan. Inmiddels ben ik alweer dertien jaar gelukkig met mijn Noorse Marna. Zij heeft hier een deeltijdbaai als invalpriester. Tijdens mijn eerste jaren hier heb ik qua werk van alles gedaan. Van klusjesman tot taxichauffeur. Ook ben ik me steeds meer gaan richten op mijn jongensdroom: het opknappen en onderhouden van harmoniums. In Noorwegen ben ik de enige professionele harmonium-restaurateur en daarom heb ik klanten in het hele land, en zelfs van over de grens. Kerken, tehuizen, organisten en volksmuzici weten me inmiddels goed te vinden.”

Gelukkig

Op zijn 68-ste heeft Arjen het drukker dan ooit. Naast zijn betaalde werk als restaurateur is hij ook nog voorzitter van de dorpskapel en penningmeester van de lokale sportvereniging. “Zo gaat dat in een kleine gemeenschap. In Herand en de omliggende kernen wonen maar zo'n elfhonderd mensen. Dan help je elkaar.” Ondanks zijn vele bezigheden heeft Arjen echter nooit meer het gevoel dat hij ‘moet’ werken. Ik heb naar mijn hart geluisterd en doe nu eindelijk wat ik leuk vind. Los van status, los van verwachtingen. Het heeft me heel gelukkig gemaakt.”

Bent u gepensioneerd en heeft u een bijzondere hobby?

Misschien bent u dan wel de volgende die in deze rubriek centraal staat! Als u het leuk vindt om uw activiteiten te delen met uw mede-gepensioneerden, stuur dan een kort mailtje naar communicatie@philipspensioenfonds.nl

Korte mededelingen

Philips Myshop: voor iedereen die deelnemer is van Philips Pensioenfonds!

Myshop is de personeelwinkel van Philips. Oud-medewerkers en pensioenontvangers stellen vaak de vraag of zij ook producten kunnen kopen bij Myshop. In Generaties geven we graag het antwoord: alle deelnemers van Philips Pensioenfonds hebben kooprecht bij Philips Myshop.

Waar vindt u Myshop?

U kunt de Philips Myshop bezoeken in het Philips Stadion in Eindhoven (Frederiklaan 10c, ingang 4). Ook kunt u 24/7 online producten bestellen via www.philips.nl/myshop

Heeft u nog geen account of heeft u hulp nodig bij het inloggen? Stuur dan een e-mail naar myshop@philips.com of bel binnen openingstijden naar 040 - 400 61 90.

5% korting op uw aankoop

Speciaal voor de lezers van Generaties is er nu een leuke actie. Met de vouchercode* GENERATIES krijgt u online 5% korting op uw aankoop.

*de vouchercode is eenmalig te gebruiken. U kunt de code toevoegen in het online winkelmandje. De korting wordt automatisch verrekend. Geldig tot en met 22 januari 2022. Alleen online te gebruiken en geldt niet op audio, TV en Hue.

Pensioen op uw rekening

In het komende halfjaar wordt uw pensioen overgemaakt op de volgende betaaldagen:

**1 juli – 2 augustus – 1 september –
1 oktober – 1 november – 1 december**

De dag en het tijdstip van bijschrijving verschilt per bank.

Generaties is een uitgave van Philips Pensioenfonds en verschijnt minstens twee keer per jaar in een oplage van 70.000 exemplaren. De plasticfolie waarin het magazine verstuurd wordt, is afbreekbaar en kan in de groenbak.

Algemene pensioeninformatie

Heeft u vragen over **pensioenzaken**? Bel dan op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur met de **Klantenservice van Philips Pensioenfonds** op telefoonnummer: 088 – 015 79 00. U kunt ons ook bereiken via e-mail: info@philipspensioenfonds.nl. Vermeld uw klant- en telefoonnummer in uw bericht.

Adresgegevens

Philips Pensioenfonds

Bezoekadres:
Prof. E.M. Meijerslaan 1, 1183 AV Amstelveen
Postadres:
Postbus 123, 1180 AC Amstelveen

Bestuursbureau en Algemeen Bestuur

Postadres: Postbus 80031, 5600 JZ Eindhoven
E-mail: algemeenbestuur.ppf@philips.com

www.philipspensioenfonds.nl
twitter.com/philipspensioen
facebook.com/philipspensioen

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vernenigvuldigd of gereproduceerd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Philips Pensioenfonds.

Hoewel dit magazine met de grootste zorgvuldigheid is samengesteld, kunt u hieraan geen rechten ontleen. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het geldende reglement. Waar in deze uitgave gebruik is gemaakt van stockfotografie is de bron daarvan Shutterstock.com.